

BRF ADELSÖ 2 60 ÅR

Gårdsfest 170610

Lite kuriosa om Filipstadsbacken

Det var en gång ett berg som i folkmun kallades för "Trollberget" som var mycket omtyckt för sitt vackra utseende av invånarna i Södertörns villastad, men som plötsligt under senare hälften av 50-talet kom att sakta förvandlas av grå cementkolosser till vad som kom att bli Filipstadsbacken.

Brf Adelsö 2 60 år

LITE KURIOSA OM FILIPSTADSBACKEN

Det var redan under 40-talet som det moderna Farsta började planeras, men det kom inte att byggas förrän på 50-talets senare hälft. Farsta strand, som var en del av Södertörns villastad, fick sitt nuvarande namn 1963 och hette dessförinnan Farsta gård. Den stadsdelen bildades 1956 när Farsta delades in i olika stadsdelar.

Av en berättelse om Filipstadsbacken skriven av Ingegerd Danieli och Ingegerd Gärdevik i november 1993 framgår det att invånarna i Södertörns villastad var allt annat än förtjusta i de grå cementkolosserna som kom att byggas på det vackra berget som i folkmun kallades "Trollberget". För nybyggarna, där många kom från trånga lägenheter i innerstadens flerfamiljshus, var det för visso grå fasader, men rymliga moderna lägenheter och lantliga omgivningar lockade.

Vidare berättar Danieli och Gärdevik om att inflyttningen på Filipstadsbacken skedde i etapper mellan maj-december 1957 beroende på vilket hus och vilket våningsplan lägenheterna låg i. För de som arbetade i stan var det till en början Nynäsbanan som gällde som transportmedel men efter den 15 juli började busslinje 185 trafikera Hökarängen-till den rundel som ligger i korsningen Larsbodavägen – Ågesta broväg. Från rundeln gick man till nuvarande Arvikagatan via en smal väg med hög skog på båda sidor fram till en provisorisk trätrappa som var rest mot bergväggen. Nedanför stod en skylld "Beträdande av trappan sker på egen risk". Senare på hösten snickrade man en ordentlig trätrappa som målades med grön cuprinol, och kallades därför för "gröna trappan" först flera år senare ersatte man den gröna trappan med en stentrappa.

Nybyggarna på Filipstadsbacken bodde hela första året på en byggarbetsplats. Utanför husen låg travar med byggmaterial och inomhus var inte alla detaljer klara så att arbetarna sprang in och ut för att montera balkongräcken och ringledningar.

På kvällarna när alla satt i gång att diska eller att bada ungar var det lågt tryck på vattnet och i lägenheterna längst upp fick de boende inget vatten utan fick antingen vänta eller gå ner i tvättstugan och hämta en hink.

Klagomål framfördes till vattenverket, men orsaken var att Filipstadsbacken låg högre än vattentornen och vattenpumparnas kapacitet räckte inte vid hög belastning. Nybyggarna fick dras med problemet några år tills vattentornet i Högdalen blev färdigt.

Att skaffa mat var till en början en spännande upplevelse.

Första sommaren gick nybyggarna till lanthandeln som låg på gamla Magelungsvägen (nuvarande Nordmarksvägen) genom att snedda över spårområdet med barnvagn och ungar. Men framemot hösten kom en nyhet, man satte upp brevlådor runt backen en för Konsum och en för en privat handlare. I brevlådan lade de boende sina inköpslistor och dagen därpå levererades maten ända in i köket.

Den 18 oktober öppnade Metro en stor, väl sorterad livsmedelshandel i nr 20. Föreståndare var herr Johansson och på den tiden var det inte tal om något förnamn eller du-ande för besökarna i butiken. Ungefär samtidigt öppnade tre andra affärer i nr 14-18, det var ett konditori, en blomsteraffär och en tobaks- och pappershandel som också sålde leksaker och diverse prydnadsföremål. I nr 60 öppnade det en damfrisering och efter en tid öppnade ytterligare en i nr 20.

Den 30 oktober 1957 invigdes Sunneplan med Konsum, Sörmans, fiskaffär, herr- och damfrisör, cykelaffär mm. Kläder och andra förnödenheter kunde man köpa i Hökarängen eller i stan. Posten och telefonstationen låg i närheten av lanthandeln och var öppen 10-12 eller 13-15. Läkare och barnavårdscentral fanns i Gubbängen.

Hösten 1957 öppnade man en lekskola i bottenvåningen av nr 52-54. Skolbarnen gick läsåret 1957-58 i Södertörns Villastads folkskola. Sommaren 1958 revs den gamla skolan och eleverna från Filipstadsbacken fick gå i tillfälliga lokaler runt Hästhagsskolan. Ettor och tvåor fick gå i lokaler på baksidan i ett av husen och det kallades "Filipstadsskolan" och lydde under Hästhagsskolan. Inte förrän 1963 lades Filipstadsskolan ner.

Farsta Centrum invigdes den 23 oktober 1960 och blev snabbt ett av Stockholms ledande köpcentrum. Farsta tunnelbanestation invigdes den 4 november 1960. Farsta strands tunnelbanestation är ändstation på tunnelbanans gröna linje 18. Stationen invigdes 29 augusti 1971.

År 1963 byggdes en ny vägförbindelse till Filipstadsbacken. Då anlades den nya Magelungsvägen mellan Ågestavägen och Trångsund och då byggde man också en viadukt över järnvägen som anslöt till nuvarande Mårbackagatan.

Källor text:

<https://sv.wikipedia.org/wiki/Farsta> , https://sv.wikipedia.org/wiki/Farsta_strand

Trollberget-Filipstadsbacken en text skriven av Ingegerd Danieli och Ingegerd Gärdevik den 30 november 1993

Källor foton: <https://stockholmskallan.stockholm.se/sok/?q=filipstadsbacken>

Bild 1 Svenska Dagbladet Ronninger, Herman 1 maj 1957,

Bild 2 Widfeldt, Olle 10 juli 1956,

